

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТОВАРОЗНАВСТВА**

ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ТОВАРОЗНАВСТВО - ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ

**VII НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

Конференція зареєстрована Державною науковою установою
«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»
(посвідчення № 394 від 16 вересня 2020 р.)

12 березня 2021

Харків

УДК 615.2:615.46/.47

Редакційна колегія: проф. Баранова І. І. доц. Бреусова С. В., доц. Запорожська С. М., ас. Безпала Ю. О., ас. Дядюн Т. В., ас. Безчаснюк О. М., ас. Нікітіна М. В., Федоренко В. О.

Укладачі: доц. Запорожська С. М., ас. Безпала Ю. О.

Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 394 від 16 вересня 2020 р.

Фармацевтичне товарознавство – погляд у майбутнє: матеріали VII науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (12 березня 2021 р.) – Харків : НФаУ, 2021 – 65 с.

Збірник містить матеріали VII науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Фармацевтичне товарознавство – погляд у майбутнє». Розглянуто проблеми та перспективи формування наукових досліджень у фармації в контексті товарознавства та інші питання фармації. Представлені дослідження асортименту, пакування, маркування різноманітних медичних виробів, приладів та апаратів, готових лікарських засобів та інших видів продукції. Розглянуто теоретичні та практичні аспекти роботи з ними для широкого кола наукових і практичних працівників фармацевтичної, медичної та інших сфер.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 615.2:615.46/.47

© Баранова І. І., Запорожська С. М.
Бреусова С. В., Дядюн Т. В.,
Безпала Ю. О., Безчаснюк О. М.,
Нікітіна М. В., Федоренко В. О.
© НФаУ, 2020

ВИВЧЕННЯ СУЧАСНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ДІАГНОСТИЧНИХ ТЕСТІВ ТА ТЕСТ-СИСТЕМ

Британова Т. С.

Запорізький державний медичний університет

goculyats@gmail.com

Вступ. Історичні факти використання діагностичних тестів були зафіксовані ще в IV-II тисячолітті до н.е. Так, тампони з вовни, льону ниток і рослини білого кольору допомагали населенню Південної Месопотамії визначати вагітність жінок. Сучасні тести дозволяють виявити досить великий перелік захворювань. Зокрема, це: ВІЛ-інфекція, сифіліс, гонорея, хламідіоз, гепатит С, гепатит В, туберкульоз та інші. Також випускаються тести на онкологічні маркери, які можуть побічно підтвердити наявність раку простати і кишечника. Інші визначають наявність внутрішніх кровотеч, які можуть бути ознакою раку кишечника. Одними з новітніх тестів є ті, що можуть підтвердити інфаркт міокарда, а точніше наявність в крові специфічного білка тропоніну, який з'являється при серйозних пошкодженнях серцевого м'яза.

Мета дослідження. Враховуючи актуальність метою роботи стало дослідження сучасного ринку діагностичних тестів та тест-систем, які знаходяться в обігу на території України.

Основний матеріал дослідження. На першому етапі був проведений асортиментний аналіз зазначеного сегменту ринку: проаналізовані тести та тест-системи за призначенням, товарним видом та їх наявністю в роздрібному асортименті аптек. Результати показали, що на сучасному фармацевтичному ринку виділяють 44 групи тестів та тест-систем за призначенням у вигляді 6 товарних одиниць. Частка зазначених товарів, яку споживач може самостійно придбати в аптечних закладах, становить 51 %.

Аналіз аптечного асортименту показав, що найбільшою популярністю з виробництва серед вітчизняних виробників є тести для визначення вагітності, овуляції, ФСГ та біохімічних показників сечі і крові. Виробництвом даних тестів займаються ТОВ «Теспро» (м. Київ), ТОВ «Фармаско» (м. Вишгород, Київська обл.), ТОВ «Синтез» (м. Ладижин, Вінницька обл.), ТОВ «МедБіоАльянс» (м. Київ), ТОВ «Бест Діагностик» (м. Київ) та ПВП «Норма» (м. Київ). Вивчення повноти асортименту у деяких аптечних мережах показало, що більша частина товарів представлена фармацевтичною компанією ТОВ «Фармаско» – 82,8 %. Відсоток повноти асортименту у таких аптечних мережах як «Аптека низьких цін» та аптеки «Мед-сервіс» становить 91,7 % та 75 % відповідно. Найменшою повнотою асортименту характеризуються такі мережі як «Народна аптека» (25 %) та аптека «Бажаємо здоров'я» (25 %). Окрім товарів

фармацевтичної компанії ТОВ «Фармаско» у вищезазначених аптечних мережах наявна продукція компанії ПВП «Норма», ТОВ «Теспро» та ТОВ «Синтез». При цьому продукція ПВП «Норма» наявна у всіх аптечних мережах, які були проаналізовані.

Наступним етапом роботи став аналіз фірмової структури, який показав, що свою продукцію на фармацевтичний ринок України надають 90 фармацевтичних компаній з 20 країни світу в т.ч. з України, де співвідношення між іноземними та вітчизняними виробниками складає 1:7. Лідером за кількістю тестів та тест-систем є Китаї де найбільша кількість продукції надходить від таких фармацевтичних компаній як: Core Technology Co., Ltd. (3 %) та Abon Biopharm (Hangzhou) Co., Ltd. (2,5 %). На другому місці знаходиться Україна, її частка складає 14,5 %. Серед українських виробників лідером є ТОВ «Фармаско» (8,5 %). Третє місце посідає Корея, яка в даному сегменті займає 10,5 %, і переважна кількість продукції надходить від Infopia Co., Ltd. (2,5 %) та Standard Diagnostics Inc. (3 %). В ході роботи окремо проаналізовано продукцію українських виробників діагностичних тестів і тест-систем. Встановлено, що на території України виробництвом даної продукції займаються 8 фірм-виробників: ТОВ «Теспро», ТОВ «Фармаско», ТОВ «Синтез», ПВП «Норма», НПК «Діапроф-Мед», ТОВ «МедБіоАльянс», ТОВ «Бест Діагностик», ТОВ «Окіра». Вказані виробники виготовляють значну кількість конкурентоспроможної високоякісної сучасної продукції, яка відповідає національним та міжнародним стандартам. Отримані дані вказали на лідерство ТОВ «МедБіоАльянс» з виробництва тестів, тест-систем та наборів для *in vitro* діагностики між виробниками на території України. Далі стала оцінка конкурентоспроможності та цінової кон'юнктури ринку діагностичних тестів та тест-систем. Розрахований індекс монополізації ринку показав на низький рівень монополізації ринкових відносин, що свідчить про високий рівень конкретності серед виробників діагностичних тестів та тест-систем. Також встановлено, що для більшості діагностичних тестів та тест-систем коефіцієнт ліквідності перевищує 0,5, що є не досить коректним щодо платоспроможності населення України. Встановлено, що найбільша конкуренція спостерігається серед компаній, які випускають тести для визначення вагітності, рівня глюкози, кетонів, нітритів та білку в крові та сечі.

Висновок. Таким чином в ході роботи дослідили асортиментну та фірмові структури діагностичних тестів та тест-систем, які доступні на фармацевтичному ринку України. Визначили найбільші фірми-постачальники та країни-імпортери серед досліджуємої групи товарів. Розглянули та проаналізували вітчизняних виробників. Встановили цінову кон'юнктуру фармацевтичного ринку діагностичних тестів та тест-систем, що знаходяться в аптечному асортименті. Розрахували коефіцієнти ліквідності та доступності ціни.